

प्रश्न पुस्तिका - 2017
विषय कोड : C - 017 - विजतंत्री

Question Booklet Version
11
(हा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवर लिहावा)

पट क्रमांक (Roll No.)							

Answer Sheet No.					

Question Booklet Sr. No.
100002
(हा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवर लिहावा)

अवधी : २ तास
एकूण गुण : २००

उमेदवारांची सही

समवेक्षकाची सही

उमेदवारांना सूचना

1. या प्रश्नपुस्तिकेत 100 वस्तुनिष्ठ प्रकारचे प्रश्न आहेत.
2. परीक्षा सुरू होण्यापूर्वी ओ.एम.आर. प्रणालीची उत्तरपत्रिका व प्रश्नपुस्तिका वेगवेगळ्या दिल्या जातात.
3. प्रश्न सोडवितांना त्यांची सुरुवात व क्रम उमेदवाराने आपल्या सोयीने ठरवावा.
4. उमेदवाराने या प्रश्नपुस्तिकेवरील तसेच उत्तरपत्रिकेवर दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात व त्यानुसार प्रश्नपुस्तिकेवर तसेच विशेष ओ.एम.आर. प्रणालीच्या उत्तरपत्रिकेवर आवश्यक माहिती उदा., प्रश्नपुस्तिका व्हर्शन क्रमांक, अनुक्रमांक व्यवस्थित लिहावा व त्यानंतरच सही करावी. समवेक्षकाने उपरोक्त माहिती उमेदवाराने व्यवस्थित लिहिली आहे हे तपासून त्यानंतर सही करावी. उमेदवाराने उत्तरपत्रिकेवर आणि प्रश्नपुस्तिकेवर सही करावी.
5. प्रश्न सोडविण्यापूर्वी काळजीपूर्वक वाचावेत.
6. प्रत्येक प्रश्नानंतर 4 बहुपर्यायी उत्तरे दिलेली आहेत त्यापैकी एक सर्वात योग्य उत्तर निश्चित करावे.
7. योग्य उत्तर लिहिण्यासाठी उत्तरपत्रिकेवर संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर असलेल्या वर्तुळांपैकी योग्य पर्याय असलेले वर्तुळ ● असे संपूर्णपणे काळ्या बॉलपेनने भरावे.
8. एकदा भरलेल्या वर्तुळात खाडाखोड करण्यास किंवा पांढरी शाई वापरण्यास मनाई आहे. एकदा दिलेले उत्तर बदलणे तसेच पुनर्लिखाण करणे टाळावे.
9. प्रत्येक अचूक उत्तरासाठी 2 गुण दिले जातील. नकारात्मक गुण देण्यात येत नाही. एकापेक्षा अधिक वर्तुळात खुणा केल्यास अथवा खाडाखोड केलेली असल्यास त्या उत्तराला गुण दिले जात नाहीत.
10. कच्चे काम करण्यासाठी प्रश्नपुस्तिकेत त्यासाठी दिलेली जागा वापरावी. उत्तरपत्रिकेवर कच्चे काम करू नये.
11. प्रश्नपुस्तिकेवर तसेच उत्तरपत्रिकेवर सही केलेली असल्याची खात्री करून परीक्षेची वेळ संपल्यावर लगेचच दोन्ही समवेक्षकाकडे सुपूर्त करावीत. समवेक्षकाने त्याची खात्री करून सही करावी.
12. उमेदवारांना परीक्षेची वेळ संपेस्तोवर परीक्षा केंद्राबाहेर जाण्यास परवानगी नाही.

P.T.O.

SEAL

C - 017-11

SPACE FOR ROUGH WORK

Question Booklet No.

1000001

(This space is for rough work)

PS Booklet No.

Answer Sheet No.

Question Booklet Version

11

(This space is for rough work)

समय : 2 घंटा
कुल प्रश्न : 100

www.parikshapapers.in

विषय : विज्ञान

विषय : विज्ञान

निर्देशावली

1. इस परीक्षा में कुल 100 प्रश्न हैं।
2. प्रश्नों में से 80 प्रश्नों का उत्तर देना है।
3. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
4. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
5. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
6. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
7. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
8. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
9. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
10. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
11. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।
12. प्रश्नों में से 20 प्रश्नों का उत्तर देना है।

C - 017-11

1. राजाने राजवाडा बांधला या वाक्यातील प्रयोग कोणता ?
A) कर्तरी B) कर्मणी C) भावे D) कर्मणी व भावे
2. संकेतार्थी वाक्ये कोणत्या अव्ययावरून ओळखावी ?
A) किंवा-परंतु B) बा-अन् C) आणि-व D) जर-तर
3. खालीलपैकी भाववाचक नाम नसलेला शब्द कोणता ?
A) मौर्य B) शौर्य C) क्रौर्य D) धैर्य
4. खालीलपैकी कोणता शब्द सूर्य या शब्दास समानार्थी नाही ?
A) सविता B) आदित्य C) शशी D) रवी
5. खालील वाक्यांमधून कर्मणी प्रयोगाचे वाक्य निवडा.
A) आंबा गोड आहे B) जादूगाराने जादूचे प्रयोग केले
C) आईला मोटारीत मळमळते D) सरांनी दिनूला घरी पाठविले
6. सदाचार या शब्दाच्या संधीच्या फोडीचा योग्य पर्याय निवडा.
A) सद् + आचार B) सदा + आचार C) सदा + चार D) सत् + आचार
7. खालील शब्दाच्या समानार्थी शब्दाच्या पर्याय निवडा.
उदरनिर्वाह
A) चरीतार्थ B) उदरभरण C) क्षुधाशांती D) जेवणखाण
8. राम गणेश गडकरी यांचे टोपण नाव कोणते, त्याचा पर्याय निवडा ?
A) कुसुमाग्रज B) बालकवी C) केशवसुत D) गोविंदाग्रज
9. पुढील अक्षरापासून एक अर्थपूर्ण शब्द तयार होतो. त्याचा अर्थ काय तो निवडा. **य क णा म रु**
A) आनंददायी B) नामकरण C) हृदयद्रावक D) प्रेरणादायी
10. **आजी** या शब्दाच्या विरुद्धार्थी शब्दाचा पर्याय निवडा.
A) आजोबा B) माजी C) काजी D) गाजी
11. **मांजर झाडावर चढले** या वाक्यातील अव्ययाचा प्रकार ओळखा.
A) केवलप्रयोगी B) उभयान्वयी C) क्रियाविशेषण D) शब्दयोगी
12. चुकीची जोडी शोधा.
A) ज्ञानेश्वर-ओवी B) रामदास-दासबोध C) व्यास-महाभारत D) वाल्मिक-रामायण

13. अशुद्ध शब्द ओळखा.
A) जेष्ठ B) दुर्मिळ C) विशिष्ट D) सुज्ञ
14. चुकीच्या अर्थाचा वाकप्रचार ओळखा.
A) निगराणी करणे काळजी घेणे B) भ्रमनिरास होणे - वास्तवाची कल्पना येणे
C) मंत्रमुग्ध होणे - भारावून जाणे D) डोळे लावून बसणे - डोळे मिटून बसणे
15. खालीलपैकी शुद्ध शब्द कोणता ?
A) दिपक B) ब्राम्हण C) आभ्युदय D) शीर्षासन
16. भारतात कोणत्या राज्यात लिंग गुणोत्तर सर्वात जास्त आहे ?
A) केरळ B) हरियाणा C) बिहार D) कर्नाटक
17. सल्युरिक अॅसीड व जस्त यांच्या क्रियेने कोणता वायू तयार होतो ?
A) हेलियम B) हायड्रोजन C) ऑक्सिजन D) नायट्रोजन
18. कॉपर सल्फेटचा रंग _____.
A) निळा B) पिवळा C) काळा D) हिरवा
19. बी.सी.जी. ही रोग प्रतिबंधक लस कोणत्या रोगावर वापरतात ?
A) क्षय B) हिक्ताप C) कॉलरा D) पोलीओ
20. हाडवाढीसाठी कोणते जीवनसत्व आहे ?
A) क B) ड C) अ D) ब
21. मानवी शरीराचे सर्वसामान्य तापमान _____ सेल्सियस असते.
A) २७ सेल्सि. B) ३७ सेल्सि. C) ४७ सेल्सि. D) ४३ सेल्सि.
22. भारतातील रेशीम उत्पादनात प्रथम क्रमांकाचे राज्य कोणते ?
A) जम्मू-कश्मिर B) कर्नाटक C) महाराष्ट्र D) तामिळनाडू
23. प्रतिरोध संस्थेच्या कार्यात _____ मदत करते.
A) लोह B) आयोडीन C) आयोडाइड D) कॅल्शियम
24. संबंध असणारी जाडी दर्शवा ? न्यायाधिप-न्याय तर डॉक्टर-
A) रोगी B) औषध C) रोगनिदान D) कैदी
25. गटात न बसणारा शब्द ओळखा.
A) अल्युमिनीयम B) तांबे C) पितळ D) चांदी

C - 017-11

26. ज्योतीबा फुले यांना महात्मा पदवी कुठे व केव्हा दिली ?
 A) सातारा, १८७५ B) कोल्हापूर, १८७८ C) पुणे, १८८६ D) मुंबई, १८८८
27. पचनक्रियेत स्टार्चचे रूपांतर _____ पदार्थात होते.
 A) माल्टोज B) नायट्रोज C) जीवनसत्व - ब D) ग्लूकोज
28. आम्लामध्ये कोणते मूलद्रव्य असतेच ?
 A) कार्बन B) क्लोरीन C) हायड्रोजन D) ऑक्सिजन
29. खालील अंकमालिकेत रिकाम्या जागी कोणती संख्या येईल.
 २, ४, १६, _____ ?
 A) ८ B) ३२ C) २५६ D) १९६
30. बेनिडिक्ट द्रावण तयार करणसाठी _____ उपयोग होतो.
 A) फेरस सल्फेटचा B) कॉपर सल्फेटचा
 C) सोडीयम सल्फेटचा D) अल्युमिनिअम सल्फेटचा
31. खालील अंक मालिकेत रिकाम्या जागी कोणती संख्या येईल ?
 ११, २१, ३०, ३८, _____ ?
 A) ४० B) ४५ C) ५० D) ३१
32. खालील अंक मालिकेत विसंगत संख्या ओळखा.
 ८१, ६४, ४९, २५, २०
 A) ८१ B) २५ C) २० D) ४९
33. जर ४२०९-६ या संख्येला ७ ने निःशेष भाग जात असेल तर दशकाच्या स्थानी कोणता अंक येईल ?
 A) ४ B) ५ C) ६ D) ७
34. पांच क्रमवार सम संख्यांची बेरीज १३० आहे. तर त्यातील सर्वात लहान संख्या कोणती ?
 A) २० B) २८ C) २४ D) २२
35. $५६९ \times ८५ = ?$
 A) ४३८६५ B) ४५६३८ C) ४८३६५ D) ४६५८३
36. हिवातापाच्या उष्ण अवस्थेत शरीराचे तापमान _____ पर्यंत वाढू शकते.
 A) ४१ अंश F B) ४१ अंश सें.ग्रे. C) १०२ अंश F D) ९० अंश सें.ग्रे.
37. रक्त गटाचा शोध कोणी लावला ?
 A) रॉबर्ट कुक B) कार्ल लँडस्टायनर C) एडीसन D) फॅरेडे

38. चार संख्या प्रमाणात आहेत. अंत्यपदे २ व ५४ आहेत. मध्यम पदांपैकी एक पद दुसऱ्याच्या तिप्पट आहे, तर मध्यम पदे कोणते ?
 A) ९, २७ B) ६, १८ C) ४, १२ D) ५, १५
39. पुढील अंक मालिका पूर्ण करा
 ९८, ९४, ९७, ९३, ९६, ९२, ९५, _____
 A) ९३ B) ९० C) ९४ D) ९१
40. २४ ते ३६ या दरम्यानच्या विषम संख्यांची सरासरी किती ?
 A) ३० B) ३२ C) ३३ D) ३१
41. आपल्या एकूण आहारपैकी किती टक्के ऊर्जा प्रथिनापासून मिळते ?
 A) ६५ टक्के B) ८० टक्के C) १० टक्के D) २० टक्के
42. $३१७ \times ३१७ + २८३ \times २८३ = ?$
 A) १७८५०८ B) १८०५७८ C) १८८५७० D) १८५७०८
43. प्रश्न चिन्हांच्या जागी योग्य संख्या लिहा
 $१० : २५ :: १२ : ?$
 A) ३० B) ४० C) ३६ D) ४४
44. Choose the correct antonym of the word : BELIEF
 A) Trust B) Sure C) Right D) Doubt
45. Choose the correct noun the given sentence : I have received no information.
 A) I B) Information C) Receive D) No
46. Choose the correct synonym of the word : Town
 A) village B) cantonment C) city D) capital
47. Choose which is not synonym word in given words of : PROHIBIT
 A) ban B) prevent C) abandon D) forbid
48. Choose one word from following words which is wrongly spelt ?
 A) Providential B) Sattelite C) Precedence D) Suspect
49. Which is effective word from the given words to fill in the blank to make the sentence meaningfully complete ? : I _____ to the teacher for coming late to school.
 A) went B) apologized C) told D) bowed

C - 017-11

50. When we _____ they were having lunch. (Choose the correct alternative)
A) arrive B) will arrive C) arrived D) had arrived
51. Which is not synonym word in given words ? : **Exterminate**
A) Destroy B) Eliminate C) Eradicate D) Distress
52. There is word spelt in four different ways. Out of them only one is correct, which one is correct ?
A) Tentative B) Tentitive C) Tentetive D) Tentive
53. Choose from the group of words given below the phrase for Idiom : To shake of
A) Get read off B) To get rid of C) To escape of D) To run away
54. Find the correct use of NOUN
A) No pain was spared B) No pains were spared
C) Pains were not spared D) Pain was not spared
55. Choose the antonym of the word : **URBAN** ?
A) Town B) Rural C) City D) Metropolitan
56. Which is effective word from the given words to fill in the blank to make the sentence meaningfully complete ? : Whom would you prefer _____ the two of us.
A) among B) of C) between D) to
57. Choose the word which is most opposite in meaning of the word : **Pleasant**
A) admirable B) disgusting C) indecent D) unexpected
58. Choose appropriate Synonyms of : **DEMISE**
A) Accident B) Dismissal C) Death D) Disappear
59. क्ष-किरण म्हणजे _____.
A) विद्युत चुंबकीय लहरी आहेत B) ऋण प्रभारित कण होत
C) धन प्रभारित कण होत D) प्रभारविरहित अणू होत
60. एक पेशीय प्राण्यास _____ असे म्हणतात.
A) जीवाणू B) कुहरांत्री C) आदिजीव D) परजीव

61. कमी दाबाची केबल साधारणतः _____ व्होल्टेजपर्यंत वापरतात.
 A) २००V B) ५००V C) ७००V D) १०००V
62. केबल दोष शोधण्यासाठी _____ ची तुलना करतात.
 A) वाहकाचा रोध B) वाहकाचा इंडक्टन्स
 C) इन्सुलेटेड वाहकाचा कॅपॅसिटन्स D) यापैकी सर्व घटक
63. स्क्युरल केज इंडक्शन मोटरच्या तुलनेत स्लीप रिंग इंडक्शन मोटर पसंत केली जाते तिथे
 A) उच्च स्टार्टिंग टॉर्क आवश्यक असतो B) कमी टॉर्क आवश्यक असतो
 C) हेवी पुल आऊट टॉर्क आवश्यक असतो D) यापैकी सर्व
64. इंडक्शन मोटरचा टॉर्क _____ असतो.
 A) स्लीपच्या समप्रमाणात B) स्लीपच्या व्यस्तप्रमाणात
 C) स्लीपच्या वर्गाच्या प्रमाणात D) यापैकी नाही
65. सिंक्रानस मोटरमध्ये डॅम्पींग वायडींग _____ साठी वापरतात.
 A) स्टार्टिंग टॉर्क पुरविण्यासाठी B) आवाजाची पट्टी कमी करण्यासाठी
 C) इडी करंट कमी करण्यासाठी D) यापैकी नाही
66. यापैकी कोणता घटक ट्रान्सफॉर्मर मध्ये बदलत नाही ?
 A) प्रवाह B) दाब C) फ्रिक्वेन्सी D) वरील सर्व
67. फ्लोरोसंट लॅम्पचे लुकलुकने हा _____ चा प्रभाव आहे.
 A) कमी दाबाचा प्रभाव B) उच्च दाब C) कमी फ्रिक्वेन्सी D) उच्च फ्रिक्वेन्सी
68. ट्युबलाईट मध्ये चोकचा उद्देश काय ?
 A) करोनाचा परिणाम वगळण्यासाठी B) रेडिओचा अडथळा वाचविण्यासाठी
 C) पावर फॅक्टर सुधारण्यासाठी D) योग्य किंमतीवर करंट कमी करण्यासाठी
69. लाल रंग हा कशासाठी प्रसिद्ध आहे ?
 A) अर्थ B) न्युट्रल C) फेज D) इन्सुलेटेड वायर
70. बल्बचे फिलामेंट _____ पासून बनवितात.
 A) कार्बन B) निकेल C) अॅल्युमिनियम D) टंगस्टन

C - 017-11

71. केबलचे इन्सुलेशन मटेरियल _____ असावे.
 A) अँसीड रहीत B) अज्वलनशिल C) अद्रता रहीत D) वरील सर्व
72. ओव्हरहेड लाईनचे वाहक _____ असतात.
 A) सॉलीड B) स्ट्रँडेड C) पोकळ D) यापैकी नाही
73. ट्रान्समिशन लाईनचा स्ट्रिंग इन्सुलेटर _____ नी बनविलेला असतो.
 A) काच B) चिनीमाती C) लोखंड D) पीव्हीसी
74. फ्युज _____ असते.
 A) नेहमी मंडळाच्या सेरीजमध्ये जोडलेली असते
 B) नेहमी मंडळाच्या पॅरललमध्ये जोडलेली असते
 C) साधारणतः मंडळाच्या सेरीजमध्ये जोडलेली असते
 D) साधारणतः मंडळाच्या पॅरललमध्ये जोडलेली असते
75. भारतामध्ये कार्यरत फ्रिक्वेन्सी _____ आहे.
 A) ० Hz B) ५० Hz C) ६० Hz D) १०० Hz
76. घरगुती ग्राहकांना पुरविलेले सिंगल फेज व्होल्टेज _____ असते.
 A) ११०V B) २१०V C) २३०V D) ४००V
77. उच्च दाबाच्या ट्रान्समिशनचा काय फायदा आहे ?
 A) पावर रूपांतरणाची ताकद वाढविते B) ट्रान्समिशन लाईन लॉस कमी करते
 C) वाहकाचा आकार व क्रॉस सेक्शन क्षेत्र कमी करते D) वरीलपैकी सर्व
78. हॉरीझंटल अँक्सीस व व्हर्टिकल अँक्सीस _____ चे प्रकार आहेत.
 A) न्युक्लीयर रियाक्टर B) विंड मिल C) बायोगॅस रियाक्टर D) सोलर सेल
79. कोणता पावर प्लांट वातावरणातील खराब प्रदूषणापासून मुक्त आहे ?
 A) थर्मल पावर प्लांट B) न्युक्लीयर पावर प्लांट
 C) विंड पावर प्लांट D) वरीलपैकी सर्व
80. खालीलपैकी कोणती उर्जा पारंपारीक आहे ?
 A) कोळसा B) सौर C) छोटा जल D) हवा

81. प्युजचे रेटींग नेहमी _____ मध्ये मांडतात.
A) व्होल्ट B) अॅम्पीयर C) अॅम्पीयर व्होल्ट D) अॅम्पीयर तास
82. केबलमध्ये कोणते इन्सुलेशन मटेरियल वापरतात ?
A) वार्निश कॅब्रीक B) रबर C) पेपर D) वरील सर्व
83. केबलच्या बिडींग मध्ये _____ असते.
A) हेसन क्लॉर्थ B) ज्युट C) (A) आणि (B) D) यापैकी कोणतेही नाही
84. विद्युत उर्जा वहनाचे घटक _____ आहेत.
A) वहन पद्धतीमध्ये कमी लाईन लॉस व चांगली क्षमता
B) व्होल्टेज रेग्युलेशन हे शून्य किंवा कमीत कमी
C) दोन्ही (A) व (B)
D) यापैकी कोणतेही नाही
85. पावर (शक्ती) व खत हे दोन्ही घटक _____ पासून मिळतात.
A) न्युक्लियर पावर प्लांट B) थर्मल पावर प्लांट C) बायोगॅस प्लांट D) जलविद्युत प्लांट
86. वेव्ह वायंडींगमध्ये _____ असते.
A) $A = P$ B) $A = 2$ C) $A = Z$ D) $A = 4$
87. जेव्हा दोन अल्टरनेटर समांत जोडणी व उचित सिंक्रोनाइझेशनवर कार्यरत असतात तेव्हा त्यांची सिंक्रोनायझिंग पावर _____ असेल.
A) निगेटीव्ह B) इनफीनायट C) पॉझिटीव्ह D) शून्य
88. आय.जी.बी.टी.चे विस्तारीत रूप _____ आहे.
A) इन्सुलेटेड गेट बायपोलर ट्रान्सीस्टर B) इंटीग्रेटेड गेट बायपोलर ट्रान्सीस्टर
C) इंटरनल गेट बायपोलर ट्रान्सीस्टर D) इन्सुलेटेड गेट बायपोलर थाईरिस्टर
89. इन्सुलेशन रेझिस्टन्स _____ च्या सहाय्याने मोजतात.
A) मल्टी मिटर B) ओहम मिटर C) अॅमेटर D) मेगर
90. कोणते उपकरण ए:सी मंडळात फक्त वापरतात ?
A) मोव्हींग आयर्न व्होल्ट मिटर B) इंडक्शन टाईप वॉट मिटर
C) मोटीव्ह कॉईल व्होल्ट मिटर D) परमॅंटमॅग्नेट मोव्हींग कॉईल मिटर

91. करंट ट्रान्सफॉर्मरचा उपयोग खालीलपैकी कशात होतो ?
A) ऑटो ट्रान्सफॉर्मर B) इ.एल.सी.बी. C) टॉग टेस्टर D) वैरॅक
92. पी.एफ.चे विस्तारीत रूप
A) प्रोव्हीडंट फंड B) पीक फॅक्टर C) पावर फॅक्टर D) यापैकी नाही
93. रिव्हर्स बायाससाठी कोणता डायोड वापरतात ?
A) क्रिस्टल डायोड B) झीनर डायोड C) सेमीकंडक्टर डायोड D) वरील सर्व
94. एल.ई.डी. _____ चे जंक्शन आहे.
A) PNP B) NPN C) PIN D) PN
95. विद्युत इस्त्रीचे साधारण पावर रेटिंग _____ असते.
A) १००W B) २५०W C) ७५०W D) ५००W
96. मोटरचा रिलक्टन्स _____ असतो.
A) डबल एक्सायटेड B) सिंगल एक्सायटेड C) (A) किंवा (B) D) यापैकी नाही
97. केबलमध्ये सिथ मटेरियलच्या वर ताबडतोब _____ दिले जाते.
A) अर्थिंग कनेक्शन B) बिडींग C) अरमारींग D) यापैकी नाही
98. बगॅस हे _____ आहे.
A) कोशाचे विविध प्रकार
B) लाकडापासून बनविलेले इंधन
C) ऊसातून रस काढल्यानंतर राहिलेल्या चिपाडांचा भाग
D) यापैकी नाही
99. _____ हे डी.सी. चे ए.सी. रूपांतर करते.
A) रेक्टिफायर B) ट्रान्सफॉर्मर C) अल्टरनेटर D) इनव्हर्टर
100. 'सी' प्रकारच्या अँप्लीफायरचा उपयोग _____ मध्ये करतात.
A) आर.एफ. अँप्लीफायर म्हणून B) स्टेरीओ अँप्लीफायर म्हणून
C) संभाषणाच्या उपकरणात D) डिस्टॉरशन जनरेटर म्हणून

SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL